muose žvalgytos vietos, kur randama žmonių kaulų, greičiausiai yra XVIII–XIX a. kaimų kapinės.

Nors Šakių–Tauragės dujotiekio trasos vietoje archeologinių vertybių nebuvo rasta, archeologinių žvalgymų metu sukaupta informacijos apie šių vietovių apgyvendinimą tiek priešistoriniais, tiek ir istoriniais laikais.

FIELD SURVEY OF THE ŠAKIAI – TAURAGĖ GAS MAIN ROUTE

In 2006–2007 the KPIP surveyed the site of the planned 65 km long Šakiai–Tauragė gas main route (West Lithuania, Šakiai, Jurbarkas, and Tauragė Dists.). Isolated Stone Age flint artefacts were discovered in the villages of Paspirgėliai, Ritiniai, Mozūriškiai, Palankinė – Papiškiai (all in Šakiai Dist.), Bandzinai II, Globiai (both in Jurbarkas Dist.) and Kiukiškiai (Tauragė Dist.), 19th–20th village sites in the villages of Paspirgėliai, Globiai, and Kiukiškiai, and a 17th–18th old cemetery in the village of Baltrušaičiai (Tauragė Dist.). No archaeological heritage that should be preserved was discovered at the site of the gas main route.

ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI ANAIČIUOSE, NEMIRSETOJE IR UŽKANAVĖJE–PALIEPGIRIUOSE (PALANGOS SAV.)

Audronė BLIUJIENĖ

BRIAI ekspedicija vykdė archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus veikiančių Anaičių kaimo kapinių aplinkoje ir buvusių Johanno Matzeito ir Schuischelio sodybų vietoje. Buvo ištirtas 66 m² plotas ir, remiantis pasakojimais, buvo apytiksliai lokalizuotos gyventojų rastų archeologinių dirbinių vietos (radiniai dingę).

2006 m. žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai parodė, kad literatūroje minimas Anaičių kapinynas tikrai yra Anaičių kaime, istorinių kaimo kapinių aplinkoje. Deja, konkrečiai lokalizuoti jo teritorijos nepavyko. Tyrinėjimai leidžia manyti, kad Anaičių kapinynas, matyt, yra tradicinis Vakarų Lietuvos kapų su akmenų vainikais laidojimo paminklas, išlikęs nuo vėlyvojo geležies amžiaus pabaigos. Vėliau čia buvo įkurtos kaimo kapinės.

Į V už veikiančių Anaičių kaimo kapinių, plote 3 buvo rasta pasaginės aguoninės segės galvutė, kelios labai smulkios lipdytos šukelės bei keli labai smulkūs natūralaus gintaro žaliavos gabėliai, kažkada bangų išmesti Litorinos pakrantėje. Šie radiniai rodo, kad į V nuo kaimo kapinaičių yra buvę X–XI a. griautinių ir degintinių kapų, nors aiškesnių pačių kapų liekanų nerasta. Žvalgytoje kapinyno dalyje kapai suardyti kasant drenažo griovį, juosiantį Anaičių kaimo kapines, ir dirbant kitus ūkio darbus. Buvusių J. Matzeito ir Schuischelio sodybų vietoje kapų ar kultūrinio sluoksnio liekanų nerasta.

2006 m. žvalgyta teritorija į Š nuo Anaičių kaimo ir šalia esančio Nemirsetos kaimo laukai, apklausti vietos gyventojai, tačiau jokių duomenų apie čia buvusį archeologinį paminklą ar radinius neaptikta. Kalvoje, vadintoje Jono kalnu, ištirtas 20 m² dydžio plotas, bet kapų ar kultūrino sluoksnio pėdsakų nerasta. Žvalgomieji tyrinėjimai leidžia daryti

prielaidą, kad archeologinėje literatūroje minimi Nemirsetos ir Anaičių kapinynai yra vienas archeologinis paminklas – Anaičių kapinynas.

Žvalgant Ošupio upelio pakrantes ir Paliepgirių–Užkanavės durpyną konstatuota, kad lokalizuoti Palangos grafo Felikso Vykentijaus Tiškevičiaus gintaro kasimo vietas dėl užpelkėjusios ir praktiškai neįžengiamos teritorijos šiandien neįmanoma. Turima archyvinė medžiaga visiškai nebeatitinka XX a. pradžios situacijos, kai F. V. Tiškevičius kasė gintarą. Paliepgirių–Užkanavės pelkės R pakraštyje, abipus per pelkę nutiesto keliuko buvo ištirtas 9 m^2 plotas, tačiau tirtuose šurfuose archeologinių radinių ar kultūrinio sluoksnio neaptikta.

FIELD EVALUATION OF ANAIČIAI, NEMIRSETA, AND UŽKANAVĖ–PALIEPGIRIAI (PALANGA MUN.)

In 2006 KU investigated an area of 66 m^2 in the vicinity of the Anaičiai village graveyard. Some artefacts from cremations dating to the 10th–11th centuries were found to the W of it. An area of 20 m^2 was surveyed on so-called Jono Hill in Nemirseta but no burials or cultural layer was found. An attempt to locate the amber mines of Count F. V. Tiškevičius of Palanga was unsuccessful due to the completely altered and impenetrable landscape of the Užkanavė–Paliepgiriai bog. An area of 9 m^2 was excavated on the E edge of this bog but no cultural layer, Stone Age settlements, or human related artefacts were found in the excavated territory.

KULIŲ APYLINKIŲ ŽVALGYMAI

Bronius DAKANIS

2006 m. vykdant tyrinėjimus Kulių (Plungės r.) bažnytinių pastatų komplekso aplinkoje (žr. p. 243–245) plačiau žvalgytos ir Kulių apylinkės.

Dalis buvusio kolūkio muziejaus eksponatų saugoma Kulių mokykloje. Čia yra ir akmeninis apie 19 cm ilgio ir 6,5 cm pločio kirvis su skyle kotui. Nurodytas jo inventorinis numeris (34), užrašyta, kad kirvis iš Vieštovėnų kaimo, o jį pristatęs Vengalis – iš Mižuikių kaimo.

Dalis archeologinių radinių iš Kulių kolekcijos galėjo patekti ir į ŽMA, kiti – į Plungės muziejų.

Mokyklos direktorė istorikė Zosė Jankevičienė saugo „Kulių vid. mokyklos kraštotyros muziejaus inventoriaus knygą“ (pradėta 1962 06 12), kurią vedė istorikas, kraštotyrininkas Romas Jankevičius. Joje 33 numeriu nurodomas laivinis kovos kirvis, rastas pas Plungės rajono Mižuikių kaimo gyventoją Kotryną Dažungauskienę (g. 1898 m.), kuri eksponatą naudojusi kaip durų skląstį. Kirvis gautas iš Sofijos Šilienės 1959 m. („akmuo, 15 cm ilgio, gerai išlikęs“). Minėtoje knygoje 38 numeriu aprašytas ir titnaginis kirvukas („titnagas, 8 cm ilgis; ašmenų ilgis – 4,5 cm, viršutinė dalis nutrupinta“). Kur šis kirvukas rastas – neaišku. Knygoje 39 numeriu nurodomas akmeninis kirvukas, rastas Kulių kaime, Juozo Gudo sklype ariant žemę. Jį 1959 m. pristatęs Vladas Gudas („akmuo, 12 cm ilgio, korėtas, aptrupėjęs“). Dabar ši vieta yra Kumžaičių kaime, daugiau kaip 1 km nuo bažnyčios Kretingos link (Z. Jankevičienė).

Be to, į inventoriaus knygą įrašytas ir ver-